

ВИРОБНИЧА ІНФРАСТРУКТУРА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

ЛАБУНСЬКА А. А.

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Науковий керівник – ст. викладач

Дудник О. В.

Агропромисловий комплекс України є ключовою міжгалузевою територіально-виробничою одиницею, від рівня і розвитку складових частин якої залежить забезпеченість населення, яке має потребу в продовольчій продукції та добробуті. Одним із провідних факторів від якого залежить стабільна та ритмічна робота окремих підрозділів і всього господарства комплексу є виробнича інфраструктура.

Інфраструктура – сукупність галузей та видів діяльності, що обслуговують економіку, виробництво (транспорт, зв'язок, комунальне господарство, загальна і професійна освіта, охорона здоров'я та ін.). До її складу входять основні споруди і послуги, зокрема, системи каналізації, водопостачання, електропостачання, від яких залежить розвиток як окремих населених пунктів, так і економіки в цілому, а також будівництво доріг, каналів, портів, мостів, складів, енергетичного господарства, систем зв'язку, водопостачання, каналізації тощо [1].

Виробнича інфраструктура підприємства – це сукупність різних підрозділів, які не беруть безпосередньо участі у створенні основної продукції, але сприяють роботі основних цехів та створюють необхідні для цього умови. Виробнича інфраструктура залежить від масштабів, типу та галузі виробництва.

Слід зазначити, що основне завдання виробничої інфраструктури – це забезпечення повного і ритмічного розвитку ключових сфер комплексу при створенні умов для ефективного використання його ресурсного потенціалу.

Інфраструктура, обслуговуючи основне виробництво, повинна забезпечувати одержання необхідних обсягів сільськогосподарської сировини та ефективну її переробку та використання.

Таким чином виробнича інфраструктура – це комплекс галузей, що обслуговують основне виробництво і забезпечують його ефективну економічну діяльність [2]. До них належать такі галузі як транспорт, зв'язок, електроенергетика, спеціалізовані галузі ділових послуг, тощо. Виробничу структуру підприємства складають: обслуговуючі та допоміжні цехи та господарства

підприємства (інструментальний, енергетичний, ремонтний, транспортний, складське господарство тощо); служби та допоміжні дільниці, що розміщені у провідних цехах; магістральні об'єкти, комунікаційні мережі, засоби збору та обробки інформації, природоохоронні споруди тощо.

Розміри та склад об'єктів виробничої інфраструктури підприємств залежать від галузі, масштабу та типу виробництва, особливостей технологій виготовлення виробів та їх конструкцій, рівня спеціалізації підприємства.

Діяльність виробничої інфраструктури за рядом фактичних ознак відрізняється від функціонування основних підрозділів підприємства. Головна ознака полягає в тому, що результати її роботи відіграють роль корисних дій, не набуваючи вигляду продукції в матеріально-речовій формі. А користь від діяльності виробничої інфраструктури загалом виявляється лише в процесі виробництва. Відповідні дії не існують як споживча річ (споживча річ, коли її виготовлено, функціонує у вигляді предмета торгівлі та обігу, стаючи товаром). Отже, результат діяльності інфраструктури є послугою виробничого характеру.

Наступною особливістю виробничої інфраструктури є її продукція, яка не існує самостійно як вид послуги, поза виробничим процесом

З огляду на те, що наведено вище слід назвати ще одну особливість елементів виробничої інфраструктури - просторову незалежність.

Оскільки процес споживання послуг нерозривно пов'язаний із процесом виробництва, то концентрація підрозділів інфраструктури в якомусь одному місці не може компенсувати нестачу їх в іншому.

Дивлячись у на те, що продукція підрозділів виробничої інфраструктури не може матеріалізується в речі, а набуває форми корисних дій і разом із цими діями зникає, є передумовою для існування в інфраструктурі особливого виду резервів. Мається на увазі резервування не продукції, а виробничих потужностей - можливості технічних приміщень, їхньої пропускної спроможності, трудових ресурсів, тощо.

В ході планування та аналізу виробничої інфраструктури потрібно відокремлювати її функціонально-галузеву структуру, тобто такі ланки, як транспортно-складська, інформаційно-комунікаційна чи сфера технічного обслуговування (ремонтне, інструментальне, енергетичне).

Виробнича інфраструктура підприємства

виконує дві наступні функції. Перша — обслуговування процесів основного та допоміжного виробництва. Ця функція є обов'язковою для всіх підприємств (складське господарство, транспортне та ін.). Друга — «власне» виробництво - виникає та розвивається як результат, що склався в деяких галузях у плані організації виробництва та розподілу праці. Це, наприклад, виробництво деталей для ремонту обладнання, виробництво різних видів енергії.

Сучасна система організації промисловості характеризується відсутністю спеціалізованих підприємств технічного обслуговування й забезпечення необхідними засобами виробництва, тому підприємства змушені розвивати «власні» інфраструктурні підрозділи (цехи, дільниці) для технічного обслуговування основних виробництв.

Виробнича інфраструктура має значний вплив на економіку підприємства. За сучасних умов господарювання на різногалузевих підприємствах працює 45—50% загальної кількості персоналу. Це пояснюється не тільки великими обсягами робіт із обслуговування основного виробництва: велика кількість допоміжних та обслуговуючих операцій мають такий характер, що їх дуже складно механізувати.

Зростання ролі та значення виробничої інфраструктури пояснюється тим, що:

1) підвищення рівня механізації та автоматизації виробничих процесів збільшує обсяги і складність робіт із ремонту й налагоджування устаткування, потребує розширення номенклатури інструменту, оснастки та пристосувань;

2) перехід до нових технологій та інтенсифікація технологічних режимів роботи устаткування підвищують вимоги до якості та збільшують потребу в різних видах енергії;

3) ускладнення виробничих процесів і поглиблення внутрішньовиробничих зв'язків між підрозділами збільшують обсяги робіт із транспортування вантажів;

4) навантаження на комунікаційні мережі та природоохоронні споруди постійно зростають [3].

Отже, підсумувавши все вище сказане можна зробити висновок, що виробнича інфраструктура є важливою складовою процесу виробництва та забезпечує нормальне функціонування сільськогосподарського підприємства. Її раціональна організація є важливою умовою гнучкості і стабілізації основного виробництва, забезпечення якості, обсягів та оновлення продукції, що випускається та підвищення ефективності роботи підприємства в цілому.

Література:

1. Інфраструктура / [Електронна енциклопедія]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki>.
2. Виробнича інфраструктура / [Електронна енциклопедія]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki>
3. Виробнича та соціальна інфраструктура. Режим доступу; <http://ua.textreferat.com/referat-17018-1.html>
4. Белов М.А. Управління виробничою інфраструктурою: [навч. посіб.] / М.А. Белов, О.В. Антоненко. – К.: КНЕУ, 1997. – 208 с
5. Чернюк Л. Г. Виробнича інфраструктура АПК України: стан та перспективи розвитку / Чернюк Л. Г., Ананьєва Л. С. – К.: РВПС НАН України, 2000. – 101 с

РИНОК ЯЧМЕНЮ В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

ЛИЖОВА А. А.

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

**Науковий керівник - ст. викладач
Сагачко Ю. М.**

Ячмінь належить до найбільш поширених сільськогосподарських культур у світовому землеробстві і вирощується ще з доісторичних часів. У світовій структурі посівних площ ячмінь займає четверте місце після пшениці, рису та кукурудзи, а в Україні за цим показником він поступається лише озимій пшениці. Таке широке розповсюдження ячменю пов'язане з його універсальним використанням [1].

Із зерна ячменю виготовляють крупи (перлова, ячна). Якість їх значною мірою залежить від умов вирощування і сортових особливостей ячменю. За вмістом жиру (1,2-1,5%) крупи з ячменю поступаються вівсяній і гречаній крупам, але містять багато білка (9-11%) і крохмалю (82-86%). Також ячмінь є основною сировиною для пивоварної промисловості [2].

Попри те, що ячмінь використовують на продовольчі, кормові та технічні цілі, він вважається цінною зернофуражною культурою. В 1 кг цього зерна міститься 1,2 к. од. і 100 г перетравного протеїну, а також понад 12% білка, близько 77% вуглеводів, майже 2% жиру, до 3% зольних елементів. Білок ячменю насичений амінокислотами, а за вмістом у ньому лізину і триптофану переважає репту злакових культур. Тому при збільшенні в раціонах ячмінної дерті чи висівку тварини швидко набирають масу і стають більш стійкими до несприятливих умов [4]. Проте у перспективі вітчизняні аграрії можуть зменшити